

LA CRÒNICA

Enric Ramionet

Els Manaies durant la inauguració del monument que els ha dedicat la ciutat de Girona ■ JOAN CASTRO / ICONNA

La tradició

Ja sabem que els sentits ens enganyen i que no tots veiem el mateix quan mirem la mateixa cosa. No ens ha d'estranyar, doncs, que on molts hi troben a faltar devoció profunda, tradició i transcendència, a d'altres ens en sobri. On uns hi veuen excessiva lleugeresa, d'altres hi veiem una exaltació espessa i torturada d'una religiositat malaltissa. Certament la vida és un misteri de mal resoldre, però encara que es procuri practicar el relativisme o la condescendència, quan es guarden a la memòria aquelles Setmanes Santes d'infància on l'aire anava escàs i fins i tot calia tossir fluixet i respectuosament, no és fàcil sentir parlar de valors perduts i de nostàlgia sense que et vinguin ganes de tancar-te al lavabo o d'agafar el primer avió. Tots els que d'uns anys ençà observem amb una certa perplexitat la recuperació de les diverses manifestacions de la Setmana Santa i contemplem els carrers

ocupats per col·lectius que es dediquen a exercicis de regressió, hem procurat buscar la pau i la resposta en la promoció local, en el reclam turístic, en el conreu de la identitat i la necessitat de pertinença, i ens hem concentrat, potser, en la força estètica i les gràcies antropològiques.

Aquest any, però, tenim una dificultat afegida. La Confraria de Jesús Crucificat, que aplega els manaies gironins, ha abastat el seu 75è aniversari i no només no ho ha portat amb discreció, sinó que han decidit celebrar-ho, i fer-ho, a més, amb la complicitat de l'Ajuntament gironí, que els ha dedicat una plaça i un monument. I en aquests casos la iconografia, la història i les ressonàncies són les que són. Els manaies gironins, que naturalment vénen de molt més lluny, es van recuperar el 1940, any de glòria i execucions, després de l'entrada de les tropes franquistes. La Setmana Santa, encara que dissimulem, beu d'aquestes fonts. Hi

podem afegir-hi que les cucurulles, a més d'evocar anguniosament l'escurixidora indumentària del Ku-Klux-Klan, s'inspiren en els vestits dels penitents que la Santa Inquisició conduïa amb la coneguda determinació pels camins de la santedat i el sacrifici, i que en els darrers anys, en unes quantes poblacions catalanes, legionaris i exlegionaris reivindiquen el dret a exhibir virilitat i fervor religiós a les processons i re-crear llegendàries imatges de l'Espanya eterna. La creu i l'espasa, la Guàrdia Civil acompanyant el Sant Crist Gros amb els fusells delicadament capgirats, l'exèrcit marcant el compàs de les extremitats, els bisbes marcant el compàs de les ànimes i tot en ordre. I els valors, la transcendència i la religiositat omplint els cors.

El debat que s'ha generat a l'entorn del monument als manaies, al país de Teresa Forcades, de Justícia i Pau, de l'Agenda Llatinoamericana, de Sor Lucía Caram o fins i tot de Càritas i els seus mil i un projectes socials, no es manté a l'entorn de la religió sinó a l'entorn de la tradició i de la ideologia política. I de tradicions, com d'ideologies, no n'hi ha una de sola, autèntica i veritable.

LA GALERIA

Jordi Soler

Setmana de Passió

Abans-d'ahir, el company i bon amic Jordi Grau ens recordava en el seu Apunt com era la Setmana Santa durant el franquisme, quan l'Estat espanyol es regia pel nacionalcatolicisme i una altra cosa que, tot i ser absolutament inexistent, es feia constar en la paperassa oficial del règim, la CNS: "Por Dios, España y su revolución nacionalsindicalista". En Grau ens explicava que les emissores de ràdio emetien música clàssica el Dijous i el Divendres Sant, i que les sales de festes tancaven o ho feien veure. Jo afegiré més coses, perquè sóc força més gran que ell i, per tant, tinc sobre l'esquena, i es nota!, molta més càrrega històrica feixista. A més de les emissores radiofòniques i els pubs, s'afegien al sacre esdeveniment els cinemes, on només es projectaven pel·lícules de caire religiós o bíblic, fossin de Hollywood o de producció espanyola, com ara *Ben Hur* o *El Judas*.

Se'ns explicava que els jueus eren el poble deïcida, el que havia assassinat Déu, i que no tenien dret a viure

Però, si anem un munt d'anys enrere, quan Europa es trobava immersa en la Segona Guerra Mundial i el general Franco feia la gara-gara a Adolf Hitler, de qui tenia una fotografia dedicada sobre la taula del seu despatx, veurem que encara hi havia coses menys delicades i força proclius a la ideologia nazi. Les botigues de joguines venien carraques i, sobretot, unes curioses maces de fusta, que els marrecs compràvem i amb les quals, un cop al carrer, no paràvem de picar sobre la voravia. Per què ho fèiem, això? Doncs

perquè, i em refereixo al meu cas, quan era alumne dels maristes de Badalona, l'*hermano* que ens feia classe de religió ens animava a colpejar el terra amb la maça en qüestió dient-nos, i transcrit literalment les paraules d'aquell home: "Cada cop que piqueu a terra amb la maça, mateu un jueu." Per justificar l'hipotètic i sorollós extermini, ens explicava que els jueus eren el poble deïcida, els que havien assassinat Déu, i que no tenien dret a viure. El Tercer Reich encara no havia perdut la guerra i, per tant, aquí no semblava gens malament que a Alemanya s'apliquessin les lleis antisemites de Nuremberg, és a dir, l'Holocaust.

Vist ara, pot semblar fins i tot increïble, però era així com se'ns educava en aquell col·legi dels Germans Maristes de l'Escola, el lema dels quals és "Ad Jesum per Mariam". No sé si només era filonazi aquell professor de religió, si bé recordo que alguns capellans també abominaven públicament del poble jueu.

Avui dissabte | 22.00 H | TV Girona

PROCESSÓ DE SETMANA SANTA

Retransmissió de la Processó de Divendres Sant; la Processó del Sant Enterrament a Girona.

Repetició | demà diumenge a les 23.30 H